Nr. 90. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineo's, Fói'a, candu conoda ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 2 Decembre 20 Nov. 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA

Transilvani'a.

Er' o scornitura tendentiósa a lui „K. Közlöny".

Se duce minune de stricatiunea si nerusinarea unoru ómeni intru alegerea armeloru spre a sustienè lupt'a pre campulu publicitatii. Se duce minune, catu sunto de fara cuscientia, cum seducu opiniunea publica a cetitoriloru sei si nesciosca a falsicá istori'a:

Ci intru maiestri'a acest'a de diosu nu credu se intréca cineva pre diuariulu din Clusiu „Kol. Közlöny". Ca diuariulu acest'a intru nesciinti'a de a suspitionà si innegrí pre romani (si intre acestia cu deosebire pre blasiani) nu se indestulesce cu acesa, ca ne ascrie aspiratiuni si tendentie contrarie patriei si tradatórie, nu, nu se indestulesce cu a deduce incrarile nóstre din motive neleale: — ci se apuca, si de cate ori numai póte, publica in colónele sale neadeveruri colossali, scorniture de ale fantasiei sale orientali si le dà cetitoriloru sei cá fapte istorice, pre candu intr'ensele nu se afla nici unu grauntiu de adeveru.

Si apoi in desiertu se va pune cineva se rectifice opiniunea seduesa prin estu feliu de scornitore, ca K. K. nu iea notitia de rectificare, — ca ce'i pasa lui de adeveru, candu scornitor'a si mentiun'a i convine mai bine spre scopurile lui?

Suntemu dedati cu aceste portari ale lui K. K. Elu (cá se me restringu la Blasiu) spune, ca in Blasiu se spargu feresti unguresci din ura nationale; de si in Blasiu nu esciste nici unu unguru, carui se i se fia spartu vreo feresta; — elu tractéza pre studentii de aici cu bani veniti de preste Carpati si vede pre partitii scóleloru de aici mape, precum in Blasiu nime nu vediuse; — elu vorbesce de carti scolastice cu date falsificate, si dóca i dici se arate, atunci se pune si tace cá pescele, fara indoiéla pentruca elu cugeta intru sene: „trébu'n s'a facutu; despretiolu, ur'a si inversiunarea aloru nostri in contra loru va cresce si se va intari, — si noi numai stat'a voiesmu". (!)

Suntemu dedati a vedé pre K. K. cum prin scornitur'ele sale alarméza lumea in contra nóstra. Dar' cá se inderepte in favórea nóstra vreo scire falsa si tendentiósa nu l'am vediutu nici una data, nici nu speramu a'lu vedé.

Acum, déca cu tóte aceste am luatu pén'a spre a mai descoperí una scornitura tendentiósa de ale lui Közlöny, am facutu din detorintia catra aceli cam pucini maghiari, ce nici in midilocalu luptelorn politice nu uita pretiulu adeverului si alu dreptatii.

Éca ce dice „K. Közlöny" dela 7 Nov.:

„Principele romanu are datena a tramite la Blasiu in fiecare anu una suma anumita spre subventiunarea profesoriloru". Apoi adauge: din ocasiunea acest'a regimulu maghiaru s'a pusu in atingere cu celu romanu, cá pre venitoriu ajutoriulu acest'a se'lu tramitia prin regimulu maghiaru.

Közlöny adica descopere publicului seu, ca profesorii dela Blasiu capeta una subventiune dela Domnitoriulu Carolu si insinua, ca acést'a pana ací s'a facutu pre sub mana.

Intréga impartasirea acest'a a lui K. K. este scornitura. Ca nici profesorii din Blasiu in totu, nici individi singuratici din eli nu au primitu, de candu tiene Ddieu pamentulu acestei patrie, nici una subventiune nici dela Domnitoriulu Carolu nici dela altu domnitoriu séu regimu. Profesorii din Blasiu au platile loru suptirele si traiescu dintr'ensele, cum potu, mutandu necasulu de pre una di pre alt'a, de este minune, cum i póte veni coiva in minte a supune, ca sunto subventionati — Nu numai ca nu primescu subventiune anuale, dara nu au primitu subventiune nici una data, nici macaru unu cruciariu. Nu au primitu dela regimulu lui Bach, de si la 1854—5 erá pre ací se se inchidia gimnasiulu pentru lips'a fundaluiui necesariu spre sustinerea profesoriloru *). Nu au fostu ajutati cu nimicu de catra nici unulu din regimele, ce au urmatu dela 1860; ci s'au sustienutu singuru numai din fundurile nóstre confesionali.

De unde a potutu dara K. K. scóte istori'a acesa despre subventiunea tramisa pre sub mana la profesorii din Blasiu? Nesmentitu singuru numai din r e u t a t e a a n i m e i sale; de unde a scosu elu si alte istorie spre suspitionarea si innegrirea romaniloru, spre seducerea opiniunei publice a maghiariloru, cá fiindu eli acitisti in contra nóstra se nu ne potemu apropiá unii de altii, — ca apropiarea ar' potè produce contielegere, si K. K. se pare a nu dorí contielegerea si impacarea f r a t i é s c a intre romani si maghiari, pentruca atunci protectorii boieresci si cotarii dinariu, nu aru potè mai multu se joce róle de democrati si aru cautá se se presente in faci'a tierei cu figurele loru cele cinstite de aristocrati leiti poleiti, — si cum am disu, se pare ca lui Közlöny nu i ar' veni la socotéla.

Inchiaiu asecurandu pre celi, ce se interesézа de adeveru, ca profesorii dela Blasiu nu au primitu nici unu feliu de subventiune, si déca ar' veni órecari ajutoria nu s'aru ascunde cu ele din insintea autoritatiloru publice din patria.

P. S. In 1867 M. Sa D. Carolu a tramisu la Blasiu una suma de 333 fl. 33 cr. v. a. spre ajutarea b e s e r i c e l o r u serace din archidiecés'a Albei Iulie, din cari, precum audu din fontana secura, s'au impartasitu pana acum 9 beserice (un'a lovita de fulgeru, alt'a dearsa), tóte fórte serace, capetandu fiecare cate 25 fiorени; ér' restulu este reservatu pentru beseric'a din Sibiiu, carea inca este in stare fórte slaba.

Asiu fi cugetatu, ca feptulu acest'a se se fia motocositu de K. K.; dar' e preste potentia, pentruca

a) darulu ace'la s'a facutu la 1867 si acum scriemu 1868, — apoi Közlöny dice, ca banii au venitu in estu anu.

b) Domnulu Carolu a tramisu bani numai u n a d a t a; ér' K. K. dice, ca tramite in f i e c a r e a n u.

c) M. Sa Domnulu Carolu a tramisu banii acelia pentru b e s e r i c e l e d i n a r c h i d i e c e s a; K. K. dice, ca i au tramisu pentru p r o f e s o r i i d i n B l a s i u.

Deci impartasirea acesa a lui K. K. este una scornitura fara picu de fundamentu reale, scósa curatu numai din fantasi'a autorului ei.

Blasiu 17 Nov. 1868. — u.

*) In interesulu adeverului cauta se marturisescu, ca pre timpulu lui Bach gimnasiulu nostru cu totulu predatu sub revolutione, a fostu ajutatu din mediale statului cu instrumente fisice, erbariu, bucati minerali. —

Cestiunea nationalitatiloru

in diet'a Ungariei decurge din tóte partile cu taria resoluta, netasandu nici unu palmacu din terenulu pretensiuniloru; estremitatile fara incovoiare nu se potu intalni nici odata, si dupa cum se vede totu numai maioritatea cea preputinte va taiá nodulu gordicu, cu tóte, ca dep. Dobrzansky dise, ca diet'a nu e competenta a decide fara deplin'a invoire a nationalitatiloru, dar' déca va a decide? —

Siedinti'a din 24 Nov. a dietei Ungariei e de mare importantia; pentruca in ea, — afara de intrarea si primirea deputatiloru crosti, slavoni si afara de rarulu incidentu, ca dep. crostu Vucanoviciu salutà celu d'antaiu diet'a maghiara in limb'a crosta —, dar' apoi dupa acestu incidentu si dupa alegerea membriloru crosti in delegatione

D. dep. Elia Macelariu face la inceputu urmatoriulu

PROIECTU DE RESOLUTIUNE.

Considerandu, ca Ungari'a, Crosti'a, Slavoni'a si Dalmati'a, precum si marele principatu Transilvani'a compunu statulu de sub corón'a St. Stefanu;

Considerandu, ca aceste tieri si anume Transilvani'a si Ungari'a, in puterea sanctiunei pragmatice si pe temeiulu mai multoru diplóme si legi mai nóue si mai vechi de dreptu publicu, s'a bucuratu pururea de guvernementu si legislatiune autonóma, separata;

Considerandu, ca intre Transilvani'a si cas'a domnitória, pe temeiulu sanctiunei pragmatice primite de diet'a Transilvaniei la 1722 si inarticulate la 1744, totudéun'a a sustatu asemene legatura, cá si intre dinastia si Ungari'a;

Considerandu, ca dupa unitatea de interesu intre tierile sorori Ungari'a si Transilvani'a nu numai pentru presente, ci si in viitoriu este de lipsa si de doritu o uniune mai strinsa, decatu cea personale, bassta pe sanctiunea pragmatica;

Considerandu, ca art. I de lege alu dietei din Clusiu dela anulu 1848, si déca elu n'ar fi atacabile nici din punctu de vedere formale nici materiale, nu este decisiunea unui corpu representativu alu poporului; ci e unui corpu feudale;

Considerandu, ca ide'a fundamentale a unei mai strinse uniuni intre aceste dóue tieri sorori nu póte se jaca in decisiunea unui corpu feudale, ci numai in conditiunile unei mai eficaci desvoltationi materiali si spirituali ale popóraloru locuitóre intr'aceste tieri;

Considerandu, ca astfeliu de uniune numai atunci póte se fia salutaria si duratória, déca la regularea ei definitiva se va tiené socotéla de interesele poporationei, nu numai a uneia, ci si a celeialalte;

Considerandu, ca acést'a numai asia este cu putintia, déca nu numai un'a, ci si ceealalta tiéra va avé corpulu seu representativu;

Considerandu, ca capacitatea de a deslegare fericita a acestei cestiuni nu póte compete eschisivu representantiei poporului nici uneia, nici celei alte tieri de sine singure, ci numai ambeloru intre sine, de o potriva;

Considerandu, ca Transilvani'a nici la 1848 n'a avutu, nici astadi nu are representantia a poporului;

Considerandu, ca o lege electorale necesaria pentru infiintiarea unui corpu representativu, privindu referintiele de dreptu publicu ale Transilvaniei dupa 1848, este posibile numai pe calea unei resolutiuni maiestatice;

Considerandu, ca o resolutiune maiestatica de feliulu acesta, a carei indreptatire se motivéza prin neincungiurabilitatea ei, nu numai nu stà in contrastu cu principiele dreptului naturale alu constitutionalismului, ci este chiaru conditiunea prealabile a acestuia, si cá stare cu stat'a mai multu este justificata, cu catu mai multu cuprinde ea in sine materialminte recerintiele constitutionalismului;

Considerandu, ca astadi acestoru recerintie ar' respunde mai vertosu spiritulu articlului V de lege din anulu 1848 dela Posioniu;

Considerandu, ca chiamarea legalatiunei nu póte fi a stá cu manile legate prin decisiunile timpului trecutu si a subordiná legei interesulu poporului, prin urmare trecutului viitoriulu, sco-

pulu midilocului; ci chiamarea, ba chiaru detorinti'a ei este, a aduce legi in favórea poporului;

Dupa tóte acestea considerandu, ca proiectulu de lege de pe tapetu stà in directu contrastu cu cele insirate, — cas'a se se pronunciè prin **Resolutiune:**

Ca ea intre impregiurarile planatórie, nu se apuca de desbaterea proiectului de lege propusu de ministeriu in cas'a uniunei intre Transilvani'a si Ungari'a. Cu o cale cas'a -si dechiara dorinti'a, cá regimulu respundiatoriu, cu incuviintiarea Maiestatei Sale, se midilocésca catu mai curundu conchiamarea unei diete in Transilvani'a pe temeiulu unei legi electorale, compuse dupa principiele articlului de lege V din Posioniu dela anulu 1848, si prin contielegerea ambeloru diete se fia cu posibile regularea definitiva a acestei cestiuni.

Datu in Pest'a in anulu 1868.

Ilie Macelariu m/p.
Avramu Tincu m/p.
Laz. Petcu m/p.
Ioane Tulbasiu m/p.
Ioane Balomiri m/p.
Simeone Balomiri m/p.
Adolfu Dobrzansky m/p.
Iosifu Hodosiu m/p.
Sigismundu Borlea m/p.
V. Babesiu m/p.
Fl. Varga m/p.
Ant. Mocioni m/p.
Georgiu Mocioni m/p.
Alecsandru Mocioni m/p.
Alecsandru Romanu m/p.
Andreiu Medanu m/p.
Dr. Sv. Miletits m/p.
Sig. Popoviciu m/p.
Al. Wladu m/p.

La ordinea dilei este cestiunea de natiunalitate.

Franciscu **Deák** -si spera conoscutulu seu proiectu de una natiune pol. maghiara. —

Dr. Alecsandru **Mocioni** dice cuventulu:

De ór'a ce mi-am luatu indrasnél'a se asternu o contrapropunere, onorat'a casa se'mi permita a o si motivá in contra tecstului dela comisiunea centrala.

Mi pare reu, ca desfasiurarea pareriloru mele nu póte fi asia de scurta, cá si a antevorbitoriului, a binemeritatului deputatu din cercalu centrale alu orasiului Pest'a, — de acea ceru stimat'a atentiune a casei.

Pana a nu intrá in materia, nu potu retacé acea dorintia sincera cá, pre catu de cu bucuria am incepatu diu'a de astadi, totu asia de cu bucuria si spre multiamire comuna se si finimu — cu ajutoriulu lui Ddieu — desbaterea acestui obiectu.

Martorisescu, on. casa! ca voindu se motivezu contrapropunerea mea, nu facu acést'a fara de óresicare ingrigire, ca-ci dupa desbaterile in sectiuni potu se scriu dejá, cumca prin acestu pasu alu meu facu opusetiune barbatiloru de stato statu de eminenti si de experti; — nu potu face acést'a fara de óresicare ingrigire, candu iéu in socotintia acea desproportiune ce ecsiste intre greutatea problemei si intre slabele mele facultati. (Se audimu!)

Cestiunea e seriósa, seriósa si de multa importantia, éra consecintiele ei nu se potu prevedé.

Importantiei acesteia i este egala acea respunsabilitate mare, carea on tóta greutatea sa apasa astadi pe fiecare deputatu; — si este consciinti'a vina a acestei respunsabilitati, carea mi fece de detorintia asternerea unei contrapropuneri.

On. casa! Se voru fi gasindu si de aceia — nu vreu se dicu, ca in asta casa, ci in tiéra — cari deadreptulu si neconditionalu néga, ca ar' ecsiste o cestiune de natiunalitate si cumca ide'a natiunalitatei ar' fi sositu si preste otarele tierei nóstre. Martorisescu, ca n'afiu de lipsa a pasi cu argumente in contra acestor'a, ca-ci nu mi-ar' fi cu potintia se convingu cu argumente pre aceia, pre cari nu'i potu convinge faptele, de acea motivarea mea o adresezu numai acelor'a, cari recunoscu ecsistinti'a cestiunei de natiunalitate si cari prin urmare au si intentiunea a o deslegá.

Fiinduca parlamentulu se dice infalibilu catu e pentru forma, si inzestratu cu potere deplina, — de acea in deslegarea acestei cestiune, precum si in celelalte, póte alege intre dóue cali, si adica

ori ca parlamentulu are de cugetu a deslegá cestiunea pre bas'a dreptatei,

ori ca abstragundu dela dreptate, vre se o deslege numai — nu voiu dice: dupa voinicia, — dupa otarirea maioritatei purcésa din vointi'a ei libera. (Strigari: Dóra n'o va deslegá dupa voi'a minoritatei?!)

Casulu de in urma nu-mi este iertatu selu presupunu despre camer'a representativa, si nici 'lu voiu presupune; ca-ci in acestu casu ar' fi de prisosu orice discusiune, de óra ce voinici'a este nemarginita, in tocma puterii imaginatório a omului, si asia e indaru a laptá cu argumente contra ei.

Drepta acea voiu se credu, cumca onorat'a casa vre se deslege cestiunea pretensiuniloru natiunali pre bas'a dreptatei, intre marginile intregitatei politice si teritoriali ale tierei. Fiindu asia, deslegarea cestiunei depinde — in parerea mea — dela trei conditiuni principali.

Dreptulu, este pururea efluinti'a esentiei pretensiuniloru, pentru cari ecsiste acelu drepto; de acea la deslegarea acestei cestiuni conditiunea prima — in parerea mea — este: cá se aducemu la evidentia, cari sunt pretensiunile indreptatite ce isvorescu din esenti'a ideii de natiunalitate?

A dóu'a conditiune principala la deslegarea cestiunei este aceea, cá (oricare ar' fi convingerea nóstra in asta privintia, ori cari ar' fi pretensiunile indreptatite) se premitemu, ca aceste pretensiuni suntu la o natiune totu asia de naturali cá si la alt'a; avendu natura egala, naturalminte pretindu si suntu egalu in faci'a legei, si astfelu se le recunóscemu principiulu egalitatei.

A trei'a conditiune este conformitatea scopului. Asia trebue se otarimu ací, cá principiele odata primite se nu remana o salute numai pre chartia, ci se devina fapta pre catu numai se póte cu privire la relatiunile etnografice ale patriei nóstre.

Avemu insintea nóstra dóue proiecte, vreu se dicu trei. Aceste trei proiecte diferescu intre sine asia de tare in privinti'a basei, directiunei si scopului, principiele cuprinse in ele suntu statu de contrarie, in catu eu nu vedu in densele decatu numai unu punctu de convenire, numai intr'unu punctu se intalnescu, si acest'a este intregitatea teritoriala si politica.

Cá se me precepeti mai bine, afiu de lipsa a premite cumca, conformu conditiuniloru ce leam pomenitu, eu la acestu obiectu facu destingere intre principiele fundamentali si principiele de conformitate. Aceste din urma se potu aplicá in deosebite moduri, fara se vina in contradicere cu egal'a indreptatire a natiunalitatiloru. Acést'a o spunu din capulu locului pentru cá se nu fiu silitu la repetiri in decursulu vorbirei mele.

Sentiulu de natiunalitate este asia de vechiu cá si natiunile, éra acestea a buna séma voru fi statu de vechi cá si insusi genulu omenescu. Nóua este numai idei'a de natiunalitate. De vomu invrednici de atentiune acele batalii si revolutiuni, alu caror'a teatru fù Europ'a, desclinite dela diecemiulu alu treile alu secului acestuia; — de vomu considerá misoamintele ce se petrecura in Greci'a, Belgiu, Monteni'a si Moldov'a, Poloni'a, Rusi'a, Prusi'a si Germani'a, Scandinavi'a, Schleswig si Holstein, remanendu aici in patri'a nóstra: nu se póte se nu precepemu, cumca aceste misceminte tóte nu suntu alta decatu efluinti'a unei idei fundamentale, nu suntu alta decatu aplicarea la timpu si la relationi locali a unui aceluiasi principiu fundamentalu, nu suntu alta decatu singuratecele fractiuni din acelasi unitate.

Fia ori catu de diferitórie singuratecele scene in acésta drama a straformarei generali, fia ori catu de contraria in fondulu si in directiunea si in scopulu ce caracterisédza singuratecele fase: esperintii'a cotidiana ni o spune, ca popórele Europei de cate ori nisuisu se ajunga acum pre bas'a dreptului istoricu acum pre basea dreptulu naturalu, ici cu midilóce legali colé cu midilóce revolutionarie, acum sub numirea de constitutionalismu, apoi in alianti'a cu poterea absoluta, candu prin egala indreptatire si alta data prin nedependintia si supremati'a, — pururea idei'a natiunalitatei le-a imboldítu, dorinti'a de a-si asecurá ecsistinti'a si desvoltarea individualitatii natiunale.

Acést'a este idei'a fundamentala a fiacarui miscamentu, acést'a este ide'a fundamentala a tuturoru miscamintelor cate se petrecu astadi in Europ'a. (Va urmá.)

Desbaterea generala asupra legei natiunalitatiloru se fini in 29, primindusse propunerea lui Deák de base la pertractarea speciale. Proiectulu contiene, ca in Ungari'a ecsista numai una natiune politica si acésta e natiunea maghiara una si nedespartita si limb'a statului, precum si a dietei, este eschisiva cea maghiara; dar' a crostiloru? —

Crostii Sohaj, c. Pejacevics, Zuvica si Bedekovics intrara in delegatiune totu in 24 si fura salutati de presiedintele esprimendusi bucuri'e, ca acum tóte provinciele de sub corón'a maghiara se afla representate in delegatiune. —

? Eduardu Zsedényi face interpelatiune catra ministeriulu de resbelu in intielesu, ca dupa ce cele urmate in desbaterile pentru inarmare se esplica in sensu resbelicu, ér' de alta parte guvernulu Principateloru dunarene sub pretestu, ca monarchi'a austro-maghiara are intentioni a face cuceriri in Orientu, se armésa din ce in ce mai tare, scitiundu ora in foile oficiali, intrébа, ca ce pasi se au facutu pentru a paralisa aceste nesuintie amenintiatórie de pace si ce punctiune va luá guvernulu la intemplari eventuali.

In siedinti'a din 26 Novembre a delegatiunei cancelariulu Beust prin br. de Orczy respunde la interpelatiunea de susu, ca politic'a guvernului facia cu Romani'a e, a sustiené bune relatiuni si impartialitate; facia ca miscarile manifestate in urma, ministeriulu combate ide'a, ca voiesce a procede la cucerirea Principateloru, ci reclama numai respectarea tractateloru, cu tóte acestea inarmarea Principateloru si tienut'a locuitoriloru nu mirósa a pace, fiinduca póte avé influintia in contra relatiuniloru cu Turci'a: deci guvernulu maghiaru dimpreuna cu celelalte guverne vighieza cu atentiune, urmarindu tóte miscarile din Principate. Ce privesce la pericole pentru Austri'a din aceste miscari, apoi elu nu considera, ca ar' fi nevoia a se apuca de mesuri esceptionali. —

In 24 la més'a imperatésca regésca dise Maiestatea Sa catra Schindler, cá delegatu, ca situatiunea in Europ'a, cum sta ea astadi, e prea stè tóta potinti'a, cá se tiena indelungatu; timpulu scaderei bugetului militariu trebue se sosésca catu mai curendu; ér' catra Kaiserfeld dise, ca **bugetulu ordinariu ostasiescu e urgentu de lipsa**, din estraordinariu inse se póte subtrage. —

PROIECTU DE LEGE

despre egal'a indreptatire a natiunalitatiloru, dupa testulu comisiunei centrale.

(Capetu.)

§ 15. In casurile §-alui 14 judele decide acus'a si recursulu in limb'a acusei séu a recursului; ascultarea (acusatului), martoriloru, oculatele si alte actiuni judecatoresci statu in procedur'a procesuale (civila), catu si criminala, precum si in procedur'a sfara de procesu (necontroversa), judele le face in limb'a partitelora procesante, respective a persónelora ascultate; protocolele pertractariloru procesuale inse le duce in limb'a acelea, care o alegu partitele procesante ou invoire reciproca dintre limbele protocolarie ale jurisdictiunii. Déca in asta privintia nu s'ar poté face invoiéla, atunci judele póte duce protocolele pertractarei in un'a dintre limbele protocolarie ale jurisdictiunii, dar' e obligatu a esplicá partiteloru cuprinsulu loru (protocoleloru) déca e de lipsa si ou ajutoriulu unui intreprete. Totu asia e obligatu judele, a esplicá, respective a interpretá partiteloru si documentele mai insemnate ale procesului, déca acelea ar' fi compuse intr'o limb'a, pre care un'a séu alt'a dintre partitele procesante nu o intielegu. In interesulu partitei, care are a fi citata, conclusulu de citatione se va concepe in limb'a ei materna, déca acést'a se va poté erá cu de grab'a; altcum inse in limb'a comuna, in care locuiesce partit'a, care a fi citata, séu in limb'a oficiala a statului. Conclusulu judecatorescu se va concepe in limb'a protocolului de pertractare, judele inse e obligatu, a anuntiá, respective a'lu edá fiecarii partite si in limb'a, care o va dorí partit'a, in catu limb'a acést'a e un'a dintre limbele protocolarie ale jurisdictiunii, de care se tiene judele.

§ 16. In tóte procesele, in cari legea constringe pre partite, se se represente prin advocatu, limb'a pertractarei, a scripteloru procesuale si a resolutiuniloru judecatoresci e limb'a oficiala a statului. Conclusulu de citatione inse trebue conceputu si in limb'a materna a partitei,

care are a fi citată, asemenea si protocolele despre ascultarea martoriloru si despre ocolare sunta a se concepe in limb'a ascultatiloru cu privire la advocatii, cari pana la publicarea acestei legi nu au dusu procese in limb'a oficiale a statului, precum si la tribunalele, cari nu se servescu de faci'a de limb'a oficiale a statului, se va mantienè pana la regularea tribunaleloru de prim'a instantia procesa din vigóre.

§ 17. In casu de apelatiune, judele este indetoratu a midilocì fara de amenare ex offo traducerea in limb'a maghiara si substernerea acteloru traduse deodata cu cele originale, statu cu privire la procesu catu si la bucatile alaturate, cari servescu de base sotului de acusatione si de sperare, in catu aceste nu aru fi concepute in limb'a oficiale a statului séu nu aru fi traduse prin partite in modu autentico. Spre acestu scopu se voru sistemisà traducatori pre spesele statului la residentiele oficiali ale jurisdictiuniloru, conformu recerintelorù. La publicarea resolutiuniloru tribunaleloru apelatórie, cari au a fi concepute in limb'a oficiale a statului, judele de prim'a instantia alu procesului va procede, la dorinti'a partiteloru, in intielesulu §-lui 15.

§ 18. In afacerile, cari se tienu de competentu'a tribunaleloru cambiarie, in interesulu creditului publicu, limb'a procesului va fi limb'a oficiale a statului.

§ 19. Judecatoriele besericesci -si voru determiná ele insè-le limb'a oficiale si de manipulatiune.

§ 20. La jurisdictiunile si deregatoriele pentru registrele fundoarie, in interesulu creditului publicu inca va fi a se intrebuintiá limb'a oficiale a statului; cu tóte acestea, resolutiunile si estrasele (ceste din urma in traducere autentica) voru fi a se administrá partiteloru, la dorinti'a loru, inca si in óre careva dintre limbele protocolarie ale jurisdictionei. (!!!)

§ 21. Limb'a oficiale a tribunaleloru denumite prin regimu este eschisiva limb'a statului.

§ 22. In casu candu privatii, besericele, societatile private, institutele private pentru educatiune si comunele fara de dreptu municipale, nu a'aru servì de limb'a oficiale a statului in instantiele loru adresate regimului, va fi a se alaturá catra tecstulu nationalu maghiaru alu resolutiuniloru relative la asemene instantie inca si una traducere in limb'a respectivei instantie.

§ 23. Determinatiunea limbei de instructiune in institutele de invetiamentu, infiintiate deja séu cari au a se infiintiá dupa recerintie de statu se tiene, in catu nici una lege nu dispune despre acésta — de agendele ministrului instructiunei publice; considerandu inse ca, din punctulu de vedere alu culturei generali si alu bunastarei comuni, resultatulu instructiunei publice este totuodata si scopulu supremu alu statului, ministrulu este indetoratu a se ingrigi, cá cetatianii conlocuitori in masse mai mari, de orice nationalitate a patriei, se se póta cultivá in vecinetatea tienutului ce'in locuiescu in institutele de statu si in limb'a loru materna pana atunci, pana ce se incepe instructiunea mai inalta academica.

§ 24. In institutele de invetiamentu ale statului, midilocie séu mai inalte, cari ecsista séu se voru infiintiá in tienuturi unde se intrebuintiéza mai multe limbe decatu un'a, suntu a se infiintiá catedre de limba si literatura pentru fiacare dintre aceste limbe.

§ 25. Limb'a de propunere la universitatea tierei este cea maghiara; cu tóte aceste, in catu nu aru ecsiste inca, se voru fiintiá catedre pentru limbele intrebuintiate in tiéra si pentru literaturele loru.

Cronica esterna.

CUVENTULU DE TRONU

la deschiderea corpuriloru legislative in Romani'a.

Domni Senatori!
Domni Deputati!

Aflandume astadi in midilocìulu domneavóstra, celu d'anteiu simtiementu de datória ce se destépta in anim'a mea, cá si intr'a dvóstra negresitu, este de a multiami cerului, ca si in anulu acest'a a intinsu asupra nóstra binecuventarea sa de pace si de abundantia. Intr'adevoru nu numai, ca am pututu esportá in acestu anu intreitu decatu alta data, dar' reservele ce nu s'au esportatu inca suntu imense. Acésta prosperitate a dovoditu ca, déca neno-rocirile din urma au fostu unu boldu spre a ne imbarbatá cá se luptamu contra loru, sórtes cea buna este si ea pentru popórele vigoróse unu stimulentu puternicu pentru desvoltarea activitatei nationale.

Déca, domniloru, am constatatu cu fericire marea crescere a activitatei poporului romanu, imi implinescu o datória constatandu bun'a ordine ce domnesce in tóta tiér'a si potu dice cu mandrie, ca natiunea romana insintéza cu pasi rapedi spre a ocupá unu locu in societatea moderna, unde natiunile se clasifica dupa garantiele ce dau moralitate, dupa titlurile de servitiuri ce aduce umanitatei.

Unu incidentu numai a venitu se turbure acésta armoniósa stare de lucruri: acel'a dela Petrosiani, unde unu numeru de straini, favoriti de situationea localitatei autoritatiloru nóstre, potenduse intrunì si trece Dunarea.

Desvoltarea tuturoru ramuriloru activitatei nationale cere cá si administratiunea se devie din di in di mai in reporta cu necesitatile sociale. Ati facutu multu, domniloru, pentru acést'a in sesiunea trecuta. Guvernulu meu cauta la rendulu seu se aduca imbunatatirile ce'lu privescu.

Dar' spre a ajunge la acést'a trebue se tienemu de aprópe in vedere starea finantiaria, dela care depinde tóta desvoltarea materiala a unui statu, si pentru care creditulu este adeveratulu dinamometru. In privinti'a acést'a constatamu cu bucurie, ca efectele publice, sporite in anulu 1867 cu 15 la suta, s'au urcatu in acestu anu inca cu 18. Astfeliu obligatiunile rurali, cari la inceputulu anului acestuia aveau cursu de 78, acum se comparu cu 96, ér' obligatiunile Oppenheim cu 84; si cum putea fi intr'altfeliu, candu acum nu numai ca bugetele nóstre nu se ecsilibréza cu unu deficitu, dar' ele lasa inca unu escedentu. Intr'adeveru, ecsercitiulu anului 1867 s'a incheiu cu unu prisosu de preste dóuedieci milióne lei vechi, cu care s'a pututu scoperi deficitulu anului 1866, fara se mai fimu nevoiti a recurge la unu nou imprumutu. Ecsercitiulu anului curentu, déca nu va lasá unu prisosu atatu de mare, nu trebue se uitamu cate imbunatatiri s'au aduse in deosebitele servitii, cate constructiuni si mai cu séma cate reparatiuni s'au facutu. Bugetele anului viitoriu, ce suntu in cercetarea comisiunei dvóstre, ve incredintiéza, ca er'a imprumuturiloru este inchisa si ca nici contribuabililoru nu se cera sacrificiuri noi, de si avemu cu dromurile de feru si cu organisarea armatei cheltuieli estraordinarie de antei'a ordine.

Se nu uitamu asemenea, ca datori'a nóstra, nefiindu consolidata, ea se stinge pe totu anulu prin anuitati. Vediendu catu situationea nóstra finantiaria s'a ameliorat, putemu asemenea fi mai securi a puté face onóre angagiamenteloru luate de guvernulu trecutu pentru resolvarea cestiunei monastiriloru dise inchinate, fara a avé recursu la unu imprumutu, ca-ci sperampo, domniloru, ca comunitatile din Turci'a, ce suntu interesate, nu voru mai pune pedica de a primi sumele consacrate loru.

Unu lucru din cele mai esentiale, asupra caroia atragu atentiunea dvóstra, este instructiunea publica si mai cu séma scólele primarie pentru care credu, ca sacrificiele ce aduce o tiéra nu suntu nici odata pré mari, fiinduca se platescu in urma cu interese indoite. In privinti'a acést'a s'a infiintatu in tiéra unu numeru insemnatu de scóle rurale de modelu, despre care am constatatu cu placere, ca producu deja fructele dorite, pentru formarea invetiatoriloru, au inceputu a se deschide scóle normale in districte prin laudabil'a initiativa a cetatianiloru, din care se vede, ca se simte imperiósa necesitate de a grabi si a inlesni desvoltarea luminarei poporului.

Midilócele, ce ati datu dvóstra guvernului meu, l'au pusu in stare de a repará unu mare numeru de beserici ce amenintiá ruin'a; cu tóte acestea mai remane inca multu de facutu in privinti'a acést'a, si este o datórie a tierei si a guvernului de a ingrigi cá monumentele sacre, redicate de strabuni nostrii, se se pastreze in tóta splendórea loru, prin care se inaltia si se insufletiesce simtiementulu moralu alu poporului si i se nobilesce anim'a.

In ceea ce remasesemu mai inspoi de societatile civilisate, suntu midilócele de circulatiune. In anulu acest'a potu dice, ca amu facutu pasi enormi pentru realisarea celoru d'anteiu. Astfeliu dara, déca legislator'a anului acestuia n'ar fi facutu decatu atata, totu este de ajunsu spre a'si lasá numele nestersu in analele nóstre, precum si in animele romanilorù. Intr'o singura legislatura ati insestratu tiér'a cu o limia de cali ferate, care léga amendóue capitalele tierei si Romani'a intréga cu Occidentele si Orientele. Ati facutu inca, prin leges ce ati votatu pentru siosele, cá tóte unghiurile tierei se se póta pune in relatiunile cu calile ferate.

Putemu dar' fi securi, ca calile ferate nu voru fi o sarcina, care va spasá tesaurulu, ci din contra, dandu unu nou si puternicu aventu desvoltarei natiunale, voru prosperá si finantiele statului. Suntu fericitu, domniloru, a fi celu d'anteiu, care se punu sub ochii dvóstre resultatele stralucite ale acestoru dóue legi. Terasemmentele dela Sucév'a la Iasi si Romanu, dela Galati spre Romanu si dela Bucuresci spre Ploiesci, se lucréza cu mare activitate; pe drumulu de feru, dela Giurgiu la Bucuresci, la primavéra se va deschide cea d'anteia sectiune; ér' la Augusta viitoriu, spero, tóta linì'a. Siosele nationale se voru dá acum in circulatiune 130 chilometre; 19 poduri de feru, 78 poduri reconstruite; ér' cali judeciene s'au esecutatu pe o lungime de 1.600 chilometre, din cari 200 chilometre s'au si petruitu. Cu tóte acestea n'amu intrebuintiatu de catu o parte din dilele prevediute de lege pentru anulu curente.

Astfeliu, domniloru, nu se va implini anulu dela promulgarea acestoru dóue legi, si Romani'a va realisá mai multe cali de comunicatiune de catu s'au facutu in spatiulu de treidieci de ani de candu s'a trasu cea d'anteia siosea. Am visitatu o mare parte a tierei si am constatatu insumi aceste lucrari si barbati'a, ardórea potu dice, ca tóta poporatiunea tierei pune in realisarea acestoru artere de viétia sociale. Romanii au doveditu ou acésta ocasiune, ca tutelele de de osebite nature, sub cari erau pusi, fara causa'a de remasera pe locu si ca lasati in propri'a loru initiativa si in tóta independinti'a, nu remanu mai diosu de celelalte natiuni.

Acum, domni senatori si domni deputati, ve remane a ve ocupá in sesiunea presenta de a creá midilócele de circulatiune a capitaliloru, adica institutiunile de credito, fara de cari sciti, ca societatea romana va fi totudeun'a silita a sufer.

Legea inarmarei n'a pututu se dè resultate imediate si atatu de satisfacatórie, cá legile caliloru de comunicatiune. Pentru aplicarea ei trebuiesce create elemente constitutive si chiaru midilóce. Comptandu inse pe ardórea tineriloru nostri oficieri, suntu incredintiatu, ca vomu puté dá in curendu o deplina satisfactiune si acestoru aspiratiuni nationale.

In departamentulu justitiei, guvernulu meu, consecinte cu promisiunea ce v'amu datu la deschiderea sesiunei in anulu trecutu, a continuatu cu tóta activitatea putintiósa opulu moralisarei si alu redicarei magistraturei spre a o puté pune in positiune de a escercitá o actiune salutarie asupra societatei.

Tiér'a a primitu cu deosebita bucuria nóuele corti de jurati ce'i a'ti datu, si a privitu intr'ensele o adeverata descentralisatiune in justitia.

Precum in tóte ramurile, asia si in ministeriulu justitiei prin reducerea personalului la strictulu necesariu, s'a facutu o economia insemnata in casa'a statului.

Si acum se voru supune desbaterei dvóstra mai multe proiecte de legi in scopu de a ameliorá si a inlesni administrarea justitiei.

In ceea ce privesce politic'a nóstra din afara, ea este determinata prin tractatele, cari regulédza si positiunea nóstra catra Inalt'a Pórta si ne indatoréza a pastrá o neutralitate absoluta, in privinti'a tuturoru puteriloru straine. Guvernulu meu a cautatu a observá cu scrupulositate aceste legaminte, cari suntu cea mai mare garantia pentru tiér'a nóstra, pastrandu in faci'a puteriloru, semnatórie tractatului de Pariau, o atitudine cu atatu mai respectósa, cu catu ea ne este inspirata prin sentiminte de recunosciintia. Inse, sfara de aceste tractate, chiaru situatiunea nóstra ne impune indatoriri de buna vecinatate cu marele staturi, de cari suntemu incungiurati si cu cari avemu interesulu celu mai imperiosu de a trai in bune relatiuni si de a nu le dá nici unu subiectu de incuietudine; cu modulu acest'a putemu fi convinsi, ca ele

voru vedé cu placere inflorirea si prosperitatea statului romanu, care va essercitá si asupra loru o influintia bine facatória pentru interesele loru materiale.

Déca inse relatiunile nóstre politice suntu determinate, ne remane a ne ocupá cu dinadinsulu de cele comerciale si civile, si de aceea guvernulu meu a cautatu cu mai mare staruintia in anulu acest'a se le intinda si se le determine prin conventiuni speciale. Astfeliu, potu astadi a ve anunciá, ca amu inchisiatu cu guvernulu Maiestatei Sale imperatulu Austriei si rege apostolicu alu Ungariei o conventiune postale, la care ne place a crede, ca va aderá si guvernulu Maiestatei Sale imperatulu Rusiiloru si care va fi supusa la aprobarea dvóstre.

Guvernulu meu a cautatu asemenea se inchisie conventiuni, cari se puna capetu jurisdictiunei consulare. Potu de acum a ve incunosciintiá, ca guvernulu Mai. Sale imperatului Rusiiloru a avutu celu d'anteiu gratiositatea de a consimti a elaborá cu guvernulu meu unu proiectu de conventiune in respectulu acest'a, si speru, ca in curendu acestu proiectu va deveni unu actu internationalu.

Sperú asemenea, ca si celelalte puteri, secure de simtiementele nóstre de gratitudine, nu voru intardiá de a ne dá si in acésta privintia o nóua dovéda despre solicitudinea loru, cu care ne-a deprinsu.

Déca inse linî'a de condoita a guvernului meu a fostu corecta, totusi ea n'a fostu crutiata de bannele. Dar' suntu incredintiatu ca acum, cá totudéun'a, faptele voru triumfá asupra banueleloru. Astfeliu nu póte fi indoiéla, ca In. Pórta, candu se va incredintiá, ca concentrarile granicerilorn si dorobantiloru facute mai in tóta vér'a trecuta, ne-a costatu milióne, si ca fascuramu acestu sacrificiu numai pentru cá, de pe marginea stanga a Dunarei, se nu'i vina nici o turburare, ea nu va mai dá cea mai mica atentiune celoru, cari s'ar sili s'o faca a pune la indoiéla sinceritatea guvernului meu, si va vedé cu placere airguintiele, ce'si da natiunea romana, spre a deveni mai tare decatu a fostu in trecutu.

Nu potu sfersi mai bine, dni senatori si dni deputati, decatu aducundve aminte ca, ori catu de mare ar' fi prosperitatea de astadi a Romeniei, déca zizani'a si pasiunea s'ar incuibá in midilocelu dvóstru, statulu romanu va periclitá, si din contra, de veti fi uniti, celu pucinu in cea ce privesce patri'a si tronulu, atunci vomu puté potoli orice amenintiere s'ar ivi, si invinge orice greutati, ca-ci atunci Ddieu va binecuventá lucrarile dvóstre.

Sesiunea ordinaria a anului 1868—1869 este deschisa. —

CAROLU.

Nic. Golescu, A. I. Arionu, I. B. Brateanu, P. Donici, D. Gusti, C. Heraclide. „Rom.“

Camerele Romeniei, s'au deschisu in 15 Novembre prin cuventulu de tronu de susu, care lasa camereloru tóte osile deschise, la tóte cestiunile, din launtru si din afara, cá se aiba si se'si sfie curat'a lumina de stare lucrurilorn in Romani'a, si de progresele ce s'au facutu supta regimulu trecutu. Opositiunea, care defaimá politic'a trecutului si erá p'aici se midilocésca o invasiune ór' si resurectiune in tiéra prin scorniri de tóta man'a, are acum cale deschisa a descoperi adeverulu necarnitu, pentruca se afle acum unu altu ministeriu, care nu póte fi tienetoriu de parte celui trecutu.

In siedinti'a camerei din 16 d. I. C. Brateanu a descoperitu camerei, ca ministeriulu a creditatu, ca este in interesulu tierei se depuna demisionea in man'a Domnitoriului, care a si primit'o, insarcinandu pe d. Dimitrie Ghica cu formarea cabinetului, care s'a si formatu.

Opositiunea mersese pana a amenintia cu insurectiune, facundu alusiuni la tronurile perdute, pentru ca nu se respectá opositiunea. Se crede, ca cuziatii cu boierii straini si au fostu data man'a: asia ministeriulu a aflatu in interesulu tierei a-si da demisionea, cu tóte, ca are maioritate atatu in camera, catu si in senatu si in tóte alegerile municipali din Romani'a. —

„France“ din Parisu constata, ca Austro-Ungari'a, Franci'a, Anglii'a, Prusi'a si Itali'a suntu de unu cugetu, intru dejudecarea politicei min. Brateanu. —

„France“ mai reportéza, cumca o corabia americana venindu de catra Odes'a transportá o incarcatura de arme nóue si 132 centenarie de munitiuni, care in 15 Novembre descarcá in portulu dela Galati. —

PRUSI'A. Foile prusiane redica una alarme infocata asupra „Cartei rosie“ austro-ungare pentru introducerea oblegatiunei de armare generale si pentru inmultirea armatei la 800 mii, diecundu, ca Beust duce o politica resbelica in contra Prusiei; nu le place pasagiulu Cartei rosie, unde se dice, ca Austri'a a recomandatu poteriloru interesate catu mai curundu'a resolvire a cestiunei Schleswigului de nordu, cá periculósa altfeliu pentru pace. — Cu boemii se voru incepe negotiatiuni de invoire intre cehi si germani intr'o adunare ad hoc, si constitutiunea austriaca se va modificá pe calea legale. — — —

In Florenti'a se deschisera corpurile legislative. Mai multi deputati interpelara pentru dejustitiarea lui Monti si Tocnetti in Rom'a.

In Spani'a su inceputu unele agitatiuni in sensu republicanu a insufla ingrigiare. —

INDREPTARE: In Nr. trecutu, column'a prima, colón'a a dóu'a, seriea 7, tecatu, de diosu in susu, corege in locu de Nr. 86 alu Gazetei: Nr. 87. In Nr. Gaz 88, columna a 3-ia, colón'a a dóua, de susu in diosu, seriea 17, in locu de „conditionale“, cetesce: „constitutionale“, si in fine adauge: Din „Romanulu“, din care l'am produsu. Strainii — adese in locu de a indrepta, incarca a uneori si mai tare. —

Nr. 723/pres. 1868. 1—3

Publicatiune.

A 4-a siedinti'a din a. c. a comitetului representativu alu comitatului Turdei se va tiené la 16 Decembre a. c. in opidulu Turd'a, cari -si va avé de agende mai insemnate: alegerea unui vice-comite in cercolu de susu, a face dispusetiunile pentru inlocuirea postului de ingineriu comitatensu, alegerea comisiuniloru in casu'a contribuiunei, publicarea de legi si ordinatiuni mai inalte si resolvirea mai multoru afaceri interne; — ceea ce li se aduce prin acesta la cunoscinti'a toturoru aceloru membrii ai comitetului, carii nu locuiescu pre teritoriulu comitatului.

Turd'a in 27 Novembre 1868.

Dela comitele supremu alu comitatului Turdei.
Supremulu comite:
Br. Georgiu Kemény.

Nr. 1499 1868. 3—3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Klein de Muntili, prin acest'a pana in 15 Decembre a. c. st. n. se escrie concursu.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurá acei teneri studenti, cari au in studia clasea generale I. cu eminentia si portare morale buna, dintre cari voru avé preferintia, cei cari sunto consangeni cu piulu fundatore repausatu, cari in poterea literiloru fundationale -si voru poté face studiale sale la ori si ce institute de invetiamentu din tiéra, pre candu dela celi neruduti cu fundatorele se cere cá se si faca cursulu loru de invetiamentu exchisivu numai la institutele de invetiamentu din Blasiu.

Cererile concursuale cu recerutele documente instruite concurentii au de a si le asterne sub insemnatului consistoriu metropolitanu.

Blasiu 9 Novembre 1868.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat.
de Alb'a Iulia.

Palarii de cavaleri, palarii de dame, marfa de filtru (Filtz) pentru cavaleri si dame, calciuni mari de calatória le recomanda cu pretiulu celu mai moderatu

Iosifu Szendy,
palariariu,
strad'a Caldararilorn Nr. 504, facisiu cu intratulu in strad'a Franciscaniloru.
3—3

„TRANSILVANI'A“
banc'a generala de asecuratiune reciproca.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „Transilvani'a“ in Sibiiu, aduce prin acést'a la conoscintia publica, ca dens'a va incepe cum mai curendu asecuratiunea contra focului, adica asecurarile de cladiri si mobili.

Pentru BRASIOVU, cu cercelu de activitate pentru intrég'a parte nordo-ostica a Transilvaniei, s'a infiintiatu anume o

Directiune de tienutu

si s'a denumitu de representanti ai ei Domnulu directore alu institutului de pensiune din Brasiovu I. Ch. Miess, Domnulu controloru alu cassei de pastrare generala A. Schwarz si Domnulu comerciante C. I. Münich.

Pana la alte dispusetiuni firm'a „DIRECTIUNEA TIENUTALA BRASIOVU“ se va subsemná prin Domnulu I. Ch. Miess cá directoru si se va contrasemná de unulu dintre ceilalti doi domni.

Asemene e directiunea tienutala de mai susu plenipotentiata a primi subscriptiuni la fondulu nostru de intemeiere pre langa subscrierea unui'a dintre numitii domni.

O agentura speciala a institutului nostru s'a concreditu Domnului comerciante Diamandi Manole din Brasiovu, carele intocma este autorisatu de a primi si subscriptiuni la fondulu de intemeiere.

Conditiune de subscriptiune.

1. La subscriptiune suntu a se depune 10% ale sumei subscrise; alte dóuedieci procente se voru platí dupa premergerea unei insciintari preste o luna. Solvirile mai departe voru urmá la provocarea consiliului administrativu in rate lunare de 10%.

2. La solvirea ratei anteie de 10% se da subscribentului unu biletu interimalu pe atate actiuni, cate a subsemnatu.

La solvirea celorlalte 20% se estradau insusi actiunile provediute cu adeverirea platii. Solvirile mai tardie se cuictéza in deosebi.

3. Déca o solvire ceruta nu se respunde, atunci decadu sumele deja platite si incéta obligamentulu imprumutatu.

Administratur'a societatii póte atunci se emita, in locuiu la atari actiuni, altele noue.

4. Actiunile fondului de intemeiare suna pe numele subscribentelui si facia cu banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“ ele au dreptulu de oblegatiuni cu prioritate.

Sumele, cari s'au platitu pe acele se privescu ca unu imprumutu datu societatii. Dupa acestu imprumutu se dau 6% interese si afara de acceea se scotu in tote anulu din totaliulu venitu curatu 15%, cari se impartu apoi pe actiunile fondului de intemeiare cá dividende.

5. Pana la deplin'a activare a institutului garantéza membrii administratiunei supreme pentru siguranti'a si bun'a intrebuintiare a sumeloru incurse la fondulu de intemeiare.

Dupa activarea societatii garantéza pentru implinirea totororu oblegamintiloru primite facia cu fondulu de intemeiare, societatea intrég'a.

6. Replatirea fondului de intemeiare se face prin sortire anuala de actiuni. Tragerea de sorti se face nemidilocitu dupa tienerea adunariloru generale ordinare si actiunile trase se rescumpera indata.

Cu diu'a sortirei incéta pentru actiunile trase atatu interesele, catu si dreptulu la castigu.

Blanchetele de subscriptiuni, programe, dispusetiuni transitorii cum si statutele aprobate se capeta la susnumit'a directiune tienutale si agentura speciala si se impartu doritoriloru gratisu. —

Administratur'a suprema a bancei generale de asecuratiune reciproca
1—3 „TRANSILVANI'A“.

Ecsemplaria din Gazeta, lipsa Nrii confiscati, au afla desatule. — Se póte prenomera si dela 1. Oct. —

Cursurile la burza in 1. Dec. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 55 cr. v.
Augsburg	—	—	116 „ 40 „
London	—	—	117 „ 85 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			60 „ 25 „
Actiile bancului	—	—	680 „ — „
„ creditului	—	—	241 „ 90 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.